

SPORMETRE

The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.1215890

Geliş Tarihi (Received): 07.12.2022

Kabul Tarihi (Accepted): 30.06.2023

Online Yayın Tarihi (Published): 30.09.2023

TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERDE SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTELERİ, BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULLARI İLE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BÖLÜMLERİNİN WEB SAYFALARINDAKİ MİSYON VE VİZYON İFADELERİNİN TEMATİK OLARAK ANALİZİ

Hande Köse^{1*}, Çetin Özdilek¹

¹Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, KÜTAHYA

Öz: Bu araştırmada Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversiteleri bünyesinde yer alan Spor Bilimleri Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinin misyon ve vizyon ifadelerinin tematik açıdan incelenmesi ve analiz edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden "Olgu Bilim/Fenomoloji" deseni kullanılmış olup veriler "Doküman İnceleme" tekniği ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde "İçerik Analizi" yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 85 devlet ve 15 vakıf üniversitesinin bünyesinde bulunan Spor Bilimleri Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinin internet sayfalarında yer alan misyon ve vizyon ifadeleri oluşturmaktadır. Vakıf üniversitelerin 9'unda misyon ve vizyon ifadeleri yerine mütevelli heyetinin düşünce ve değerler ifadelerine yer verilmiş olup bu açıklamalar çalışmaya dahil edilmemiştir. Araştırma sonucunda misyon ve vizyon ifadeleri üç ana kategori altında toplanmıştır. Misyon ifadelerinde sıklıkla görülen ana kategori "Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu" fonksiyonu olup vizyon ifadelerinde ise en sık görülen ana kategori "Eğitim Öğretim Fonksiyonu" olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Misyon, vizyon, içerik analizi

THEMATIC ANALYSIS OF MISSION AND VISION STATEMENTS ON THE WEB PAGES OF FACULTIES OF SPORT SCIENCES, SCHOOLS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS AND DEPARTMENTS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS IN UNIVERSITIES IN TURKEY

Abstract: In this research, it is aimed to examine and analyze the mission and vision statements of Faculties of Sports Sciences, Schools of Physical Education and Sports and Departments of Physical Education and Sports within state and foundation universities in Turkey from a thematic point of view. In the research, the "phenomenology" design, one of the qualitative research methods, was used and the data were collected with the "Document Analysis" technique. The "Content Analysis" method was used in the analysis of the obtained data. The universe of the research consists of the mission and vision statements on the websites of Faculties of Sports Sciences, Schools of Physical Education and Sports and Departments of Physical Education and Sports of 85 state and 15 foundation universities. In 9 of the foundation universities, the ideas and values of the board of trustees were included instead of the mission and vision statements, and these statements were not included in the study. As a result of the research, mission and vision statements were gathered under three main categories. The main category that is frequently seen in the mission statements is the "Educating Qualified Individual Cultivation Function" and it has been determined that the most common main category in the vision statements is "Education Function".

Key Words: Mission, vision, content analysis

*Sorumlu Yazar: Hande KÖSE, E-mail: hande.kose@dpu.edu.tr

GİRİŞ

Dünyada artan genç nüfus sayısı ve değişen eğitim-öğretim sistemleri neticesinde üniversite sayılarında artış gözlenmekte olup Türkiye’de de bu durum paralellik arz etmektedir. Bu artışın getirdiği rekabet ortamı neticesinde değişen arz-talepler, yaşanan küresel gelişmeler ve ilerleyen teknoloji sebebiyle yükseköğretim alanında hizmet veren kurumların stratejilerini yeniden değerlendirmeleri ve geliştirmeleri gerektiği düşünülmektedir (Olca ve ark.,2017). Bu durum neticesinde Yükseköğretim kurumlarının kendilerini başarıya taşıyacak ve farklı yanlarını ortaya koyacak strateji planlarını özenle hazırlamaları gerekmektedir. Bu noktada kurumlara stratejik planlama sürecinde yol göstermek amacıyla Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bünyesinde kamu idareleri için stratejik planlama kılavuzu ilk olarak 2003 yılında hazırlanarak uygulamaya sunulmuş olup, kılavuzun 2006 yılında ikinci sürümü, 2018 yılında üçüncü sürümü çıkarılmıştır. 2020 yılında da son sürüm çıkarılarak kamu idarelerinin uygulamasına sunulmuştur (Üniversiteler İçin Strateji Planlama Rehberi,2021). Kurumlara rehberlik etmesi için yollanan kılavuzda öncelik misyon ve vizyon oluşturmaya verilmiştir (Emekçi ve Doğan, 2020); çünkü stratejik planların amaçları arasında misyon ve vizyonu destekleyen kültürü besleyerek aralarındaki bağı göstermek bulunmaktadır. Bu nedenle kurumların oluşturdukları misyon ve vizyon bildirelerinin stratejik planları ile uyumlu olması gerektiği de düşünülmektedir (Özdem, 2011). Ayrıca kurumlar misyon bildirelerini oluşturarak varoluş sebeplerini açıklamış olup vizyon bildireleri ile de geleceğe yönelik durumunu yansıtmış olacaklarına inanılmaktadır (Emekçi ve Doğan, 2020).

Yükseköğretim kurumlarında uluslararası hareketlilik, akreditasyon işlemleri ve öğrenci değişim programları neticesinde paydaşlarla ortak hedeflerde buluşmanın ve farklılıkların ortaya konmasının önceliği artarak devam emekte olup kurumlara yol gösteren, amaç ve hedefleri belirten misyon ve vizyon bildirelerinin önemi de artmaktadır. 2003 sonrası kurumların misyon ve vizyon bildirelerini beyan etmeleri zorunluluğu sonrasında eğitim kurumlarının strateji planları ile misyon ve vizyon bildirelerini inceleyen çalışmalar hız kazanmıştır. Yapılan çalışmalar veri tabanlarında incelendiğinde üniversitelerin ana misyon ve vizyon bildirelerini inceleyen çalışmaların var olduğu görülmüş; fakat alt birim olan beden eğitimi ve spor alanında eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten yükseköğretim kurumlarının misyon ve vizyon ifadelerini analiz eden çalışmaya rastlanmamıştır. Bu kapsamda çalışmamız ilk olma özelliği taşımaktadır. Türkiye de beden eğitimi ve spor alanında öğretmen yetiştirme 1908 de başlamış olup 1932-1933 yılında yükseköğretim düzeyinde Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Beden Terbiyesi Şubesinin açılmasıyla devam etmiştir (Şinoforoğlu, 2020). 2547 sayılı Yükseköğretim kanununu ile 20 Temmuz 1982 tarihinde beden eğitimi ve spor eğitimi veren kuruluşlar üniversite çatısı altında birleşmiştir. 1992 yılında yüksekokula çevrilmiş olup ilerleyen yıllarda fakültelere dönüşüm yaşanmıştır (Güven,1996). Bu denli köklü eğitim öğretim biriminin tarihi oluşum süreçleri göz önünde bulundurulduğunda üniversiteler bünyesindeki Spor Bilimleri Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile Beden Eğitimi ve Spor alanında eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten bölümlerin misyon ve vizyon bildireleri incelenerek birimlerin amaçları ve varmak istedikleri hedeflerin değerlendirilmesinin alan çalışmasında fark oluşturacağı ve gelecek planlamalarında rehberlik sağlayacağı düşünülmektedir.

Misyon

Literatürde misyon kelimesinin birçok tanımı bulunmaktadır. Türk Dil Kurumu (2022) “görev, amaç”, Kuzu (2020) “yönetim tekniği” olarak tanımlamaktadır. Aynı zamanda misyon bir örgütün hedeflerini gerçekleştirmeyi sağlayan ve onun stratejik hedeflerini belirten amaçlar topluluğu olarak da açıklanmaktadır (Özdem, 2011).

Doğru misyon ifadeleri oluştururken dikkat edilmesi gereken hususlar ve cevaplanması gereken sorular bulunmaktadır. “Niçin varız?” ve “Ne yapmak istiyoruz?” gibi sorulara cevap niteliği taşıyan açıklamalara yer verilirken, toplum yararına yapılan faaliyetleri açıklayan ifadeler de oluşturulmalıdır (Taş ve ark., 2019). Ayrıca bir kurumun açıklanan misyon ifadesi kendisi ile aynı faaliyetleri gerçekleştiren diğer kurumlardan onu ayırmalı, hangi yönde farklılaştığı ve bu farkı nasıl oluşturacağı net olarak belirtilmeli ve varoluş sebeplerini açıkça ortaya koymalıdır (Emekçi ve Doğan, 2020). Dikkat edilmesi gereken diğer bir husus da misyon bildirimini kısa, açık ve net cümlelerden oluşmalı; ayrıca üniversiteye verilen yasal yetki ve sorumluluklar ile tutarlı olmalıdır (Üniversiteler İçin Strateji Planlama Rehberi, 2021).

Ülkenin ilerlemesi ve yükselmesinde üniversite sayıları kadar üniversitelerde verilen eğitim öğretim kalitesi de önem arz etmektedir. Nitelikli bir eğitim öğretim içinde stratejik planlara ihtiyaç duyulmakta olup üniversitelerin hazırladıkları stratejik planlarda misyon ifadelerinde eğitim öğretim hizmetleri hakkında bilgilerin sunulması gerektiği düşünülmektedir (Kunt, 2012). Stratejik planlama rehberinde ifade edildiği gibi kurumların misyon ifadelerinde “Üniversitelerin varoluş nedeni nedir?”, “Üniversite kimlere hizmet sunuyor?”, “Üniversite hangi ihtiyaçları karşılıyor?”, “Üniversite hizmetlerini ne şekilde sunuyor?” sorularına cevap vermesi gerekmektedir (Üniversiteler İçin Strateji Planlama Rehberi, 2021). Ayrıca oluşturulan misyon ifadeleri stratejik planların geneli için örgütün ne olmak istediği ve kime hizmet etmek istediğini ifade eden yol gösterici bir işleve sahip olmalıdır (Özdem, 2011).

Vizyon

Kurumlarda oluşturulan misyon ifadeleri ile amaçlar tespit edilmiş olup vizyon ifadeleri ile de hedefler ve varılmak istenen noktalar belirlenmiş olmaktadır. Literatürde vizyon kelimesinin misyon kelimesinde olduğu gibi birçok açıklaması olmakla beraber Türk Dil Kurumu tarafında “görünüm, sağ görüş” kelimeleriyle tanımlanmaktadır (TDK, 2022). Ayrıca vizyon geleceğin amaç ve hedeflerini kapsayarak gelecekte gerçekleştirmek istediği hedef ve kazanımlara yönelik ifadeler olarak da tanımlanmaktadır (Emekçi ve Doğan, 2020). Vizyon bildirimini misyon ifadesi ile örgütün kuruluş planının çatısını oluşturarak gelecekte ne olmak istediğini ve arzu ettiği durumun hayalini temsil etmektedir. Doğru oluşturulan vizyon ifadesi örgütlerin gelecekte olası olayları, yenilik ve değişikliklere hazırlıklı olmayı sağlayarak ileride oluşacak talepler için ön görüşü oluşturmaktadır (Özdem, 2011). Vizyon bildirimlerinde üniversite amaçları geleceğini sembolize eden kurum hedeflerini ve varmak istediği konumu temsil etmelidir. Bununla beraber vizyon ifadelerinin tüm kurum çalışanları tarafından benimsenmesi ve kurum aidiyetinin oluşturulabilmesi açısından fikir birliğine de önem verilmesi gerekmektedir (Üniversiteler İçin Strateji Planlama Rehberi, 2021).

Doğru vizyon ifadeleri oluştururken dikkat edilmesi gereken hususlar ve cevaplanması gereken sorular bulunmaktadır. Bu ifadeler karmaşık ve uzun olmayan, akılda kalıcı ve değişim için gerekli motivasyonu sağlamalıdır. İddialı kelimeler seçilirken gerçeklikten uzaklaşılmalıdır. Orta ve uzun vadedeki amaç ve hedefleri açıkça belirterek, paydaşlarca planlanan projelere de yer verilmelidir. Aynı zamanda vizyon içerik açısından “Çevremizle birlikte başarıyı elde etmek için toplumsal düzeyde hangi sonuçlara ulaşmak istiyoruz? (Toplumsal perspektif)”, “Yükseköğretim kurumları düzeyinde neyi başarmak istiyoruz? (Sektörel perspektif)”, “Başarılı üniversitelerin öncelikleri nelerdir ve bu üniversiteler gelecekte nereye odaklanacaklar? (Sektörel perspektif)”, “Paydaş düzeyinde neyi başarmak istiyoruz? (Paydaş perspektifi)”, “Nasıl bir üniversite istiyoruz veya üniversite düzeyinde neyi başarmak istiyoruz? (Kurumsal perspektif)” gibi sorulara cevap vermelidir (Üniversiteler İçin Strateji Planlama Rehberi, 2021).

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversiteleri bünyesinde yer alan Spor Bilimleri Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile Beden Eğitimi ve Spor alanında eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten bölümlerin misyon ve vizyon ifadelerinin tematik açıdan incelenmesi amaçlanmış olup nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim/fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Olgubilim/Fenomenoloji farkında olduğumuz olaylar ve durumlara karşı bakış açılarının, algıların derinlemesine ve ayrıntılı olarak incelenmesini sağlayan nitel araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışmada ülkemizde Yükseköğretim Kurumu bünyesinde bulunan beden eğitimi ve spor alanında eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin misyon ve vizyon bildireleri internet sitelerinde belirtildiği şekliyle değiştirilmeden analiz edilmiş olup evrenin tamamına ulaşılmıştır. Çalışma gruplarının internet sayfalarındaki misyon ve vizyon bildireleri üniversitelerin görevleri içerisinde bulunan hizmet teması özelinde fonksiyonlar yönüyle üç ana kategori altında incelenmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini 16-26 Nisan 2022 tarihleri arasında <https://www.yok.gov.tr/universiteler> sayfasında yer alan 85 devlet ve 15 vakıf üniversitesinin bünyesinde bulunan Spor Bilimleri Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinin internet sayfalarındaki misyon ve vizyon bildireleri oluşturmaktadır.

Tablo 1. Araştırmanın Çalışma Grubu

Üniversiteler	Frekans	Misyon Bildiren	Vizyon Bildiren	Misyon ve Vizyon Beraber Bildiren
Devlet Üniversitesi	85	83	83	2
Vakıf Üniversitesi	6	6	6	0

Tablo 2. Gruptaki Üniversitelerin Fakülte, Yüksekokul ve Bölüm Ayrımı

Üniversiteler	Fakülte	Yüksekokul	Bölüm
Devlet Üniversitesi	62	19	4
Vakıf Üniversitesi	3	2	1
Toplam	65	21	5

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler doküman inceleme tekniği ile toplanmıştır. Doküman inceleme; araştırmada hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin incelenmesi ve toparlanmasını kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu kapsamda araştırmada kullanılan veriler 14 Nisan 2022 tarihi 2022/04 sayılı Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Etik Kurulu'ndan alınan onay sonrasında 16-26 Nisan 2022 tarihleri arasında <https://www.yok.gov.tr/universiteler> sayfasında yer alan 85 devlet ve 15 vakıf üniversitesinin bünyesinde bulunan Spor Bilimleri Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinin internet sayfalarında paylaşılan misyon ve vizyon bildireleri doküman inceleme tekniği ile incelenmiş olup 9 vakıf üniversitesinin sayfasında misyon ve vizyon bildireleri yerine mütevelli heyetinin düşünce ve değerler ifadelerine yer verilmiş olup bu açıklamalar çalışmaya dahil edilmemiştir.

Verilerin Analizi

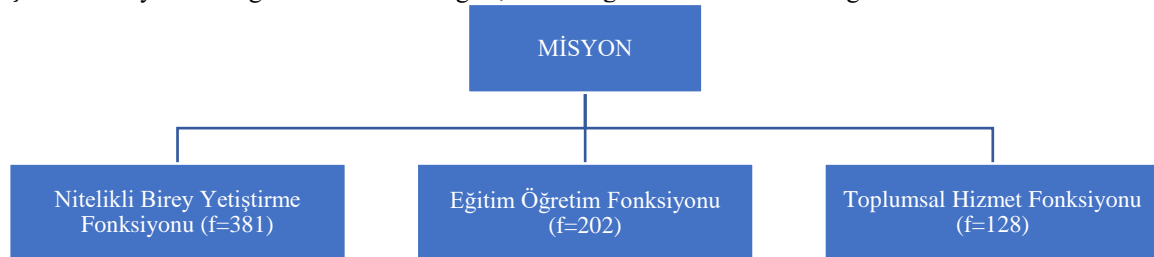
Araştırmada doküman inceleme yöntemi ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde incelenen yapıda birbirine benzeyen ifadeler belirli tema ve kategoriler altında toplanarak sayısal verilere çevrilir. Elde edilen veriler okuyucunun anlayacağı şekilde tema ile ilişkilendirilerek yorumlanır ve ifadelerde saklı olduğu düşünülen gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Verilerin analizinde ilk olarak Yükseköğretim Kurumu bünyesinde bulunan beden eğitimi ve spor alanında eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin internet sayfalarında bulunan misyon ve vizyon bildireleri excel sayfasına alınmıştır. Daha sonra bu bildirelerdeki ifadeler dikkatle incelenerek birbirine benzeyen kelime ve cümlelerden kategoriler oluşturulmuştur. Nitel çalışmada güvenilirliği sağlamak için birbirinden bağımsız 2 araştırmacı kategorileri ve alt kategorileri gruplandırmıştır. Bu işlemlerin sonucunda misyon bildirelerine bağlı 3 ana kategori ve 57 alt kategori, vizyon bildireleri için de 3 ana kategori ve 39 alt kategori oluşturulmuştur. Misyon ve vizyon ifadeleri için ayrı ayrı güvenilirlik çalışması yapılmış olup Miles ve Huberman'ın geliştirdiği “Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100” formül kullanılmıştır (Saban, 2008). Uygulanan güvenilirlik formülü sonuçlarına göre araştırmacılar arasında misyon ifadeleri için güvenilirlik oranı $P = 677 / (677 + 97) \times 100 = \%87$ olarak bulunmuştur. Vizyon ifadeleri için güvenilirlik oranı $P = 587 / (587 + 48) \times 100 = \%92$ olarak bulunmuştur.

BULGULAR

Misyon Bildirelerinde Ana Kategori ve Alt Kategorilere Yönelik Bulgular

Yükseköğretim Kurumu bünyesinde bulunan beden eğitimi ve spor alanında eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin misyon bildireleri genel olarak incelendiğinde birimler arası ifadeler farklılık gösterdiği gibi birbirlerinden etkilenme ile benzerliklerin olduğu da tespit edilmiştir. Çalışmanın yürütüldüğü birimlerin bir bölümü bildirelerinde uzun paragraflar kullanmayı tercih ederken, bir bölümü de kısa, net cümleler kullanmayı tercih etmiştir. Bazı bildirelerde maddeler halinde sunulmuştur. Araştırmanın evrenini oluşturan birimlerin internet sayfalarında bulunan misyon ve vizyon bildirelerindeki ifadelerle ilişkin oluşturulan ana kategori ve alt kategorilerin toplam frekansları incelenmiş olup kategorileri hangi ifadelerden oluştuğu da analiz edilmiştir.

Şekil 1. Misyon Bildirelerinde Ana Kategori, Alt Kategorilere ve Frekans Değerleri

Şekil 1’de görüldüğü gibi birimlerin misyon bildirelerinde bulunan ifadeler incelenmiş olup elde edilen veriler 3 ana kategori altında birleştirilmiştir. Bu inceleme sonunda üniversitelerin bünyesinde bulunan Spor Bilimleri Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri misyon bildirelerinde en sık vurgulanan ana kategori ifadelerinde “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” olduğu görülmüştür. Yapılan analiz sonucu bu ana kategori ile ilgili (f=381) ifade tespit edilmiştir. Bu ana kategoriyi sırasıyla “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” (f=202), “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” (f=128) kategorisi izlemiştir.

Çalışmada analizi yapılan misyon bildirelerinde kullanılan ifadelerde en yüksek frekans “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” ana kategorisinde olup alt kategoriler ve frekans değerleri tablo 3’teki gibidir.

Tablo 3. Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu Alt Kategorisi ve Frekans Değerleri

Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu	Frekans
Mesleki yeterliliğe sahip, nitelikli bireyler	73
Araştırmacı ve sorgulayıcı	49
Akılcı ve bilimsel düşünen, çağdaş bilgilere sahip	30
Bilgi ve birikimi aktarma yeteneğine sahip	29
Evensel değerlere sahip	27
Türkiye Cumhuriyeti temel değerlerine ve Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı	25
İnsan haklarına saygılı	22
Etik değerleri bilen ve koruyan	22
Topluma hizmet eden ve toplumsal bilince sahip	20
Bireysel ve sosyal anlamda donanımlı	19
Yaratıcı ve üretken	18
Yenilikçi	13
Önder, lider	12
Ülke ve dünya sporuna hizmet eden	12
Çözümleyici, problem çözebilen	10
Toplam	381

Misyon bildirelerinde “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” ana kategorisi altında bulunan alt kategori dağılımında ilk üç sırada “Mesleki yeterliliğe sahip, nitelikli bireyler” ifadesi (f=73), ikinci sırada “Araştırmacı ve sorgulayıcı” (f=49) ve üçüncü sırada “Akılcı ve bilimsel düşünen, çağdaş bilgilere sahip” (f=30) bireyler olma özellikleri yer almaktadır. Devamında “Bilgi ve birikimi aktarma yeteneğine sahip” (f=29), “Evensel değerlere sahip” (f=27) ifadeleri takip etmektedir. 1982 Anayasası’nın 42. maddesinde de yer alan “Türkiye Cumhuriyeti temel değerlerine ve Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı” (f=25) ifadesi altıncı sırada yer almaktadır. Daha düşük frekans değerleri ile “İnsan haklarına saygılı” (f=22), “Topluma hizmet eden ve toplumsal bilince sahip” (f=20) ifadeleri yer almakta olup “Bireysel ve sosyal anlamda donanımlı” (f=19), “Yaratıcı ve üretken” (f=18) ifadeleri ile devam etmektedir. Son dört de “Yenilikçi birey” (f=13) ile “Önder lider bireyler” (f=13) aynı tekrarlarla olduğu tespit edilmiştir. Beden Eğitimi ve spor alanında eğitim veren birimlerde “Ülke ve dünya sporuna hizmet eden” (f=12) ifadesi daha yukarılarda olması beklenirken son sıralarda yer bulmuş olup en son olarak “Çözümleyici, problem çözen bireyler yetiştirmek” (f=10), ifadeleri kullanılmıştır.

Çalışmada analizi yapılan misyon bildirelerinde kullanılan ifadelerde ikinci sırada en sık kullanılan frekans “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” ana kategorisinde olup alt kategoriler ve frekans değerleri tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Eğitim Öğretim Fonksiyonu Alt Kategori ve Frekans Değerleri

Eğitim Öğretim Fonksiyonu	Frekans
Çağdaş ve evrensel değerlere uygun eğitim sunmak	41
Bilim dünyasına katkıda bulunmak	26
Bilgi üreten	21
Araştırmacı	19
Katılımcı, işbirlikçi, paylaşımcı	17
Kaliteli eğitim sunmak	14
Yenilikçi olmak	11
Proje temelli eğitim modeli oluşturmak	9
Ülke ve dünya standartlarına ve stratejik planlara uygun olmak	8
Özgün ve estetik değerlere sahip	7
Öğrenci merkezli	7
Öncü lider	5
Türkiye Cumhuriyeti temel değerlerine ve Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı	5
Bilim ve teknolojiye dayalı eğitim	5
Yaşam boyu öğrenme felsefesine sahip	4
Ulusal ve uluslararası saygın kurumlar arasında yer almak	3
Toplam	202

Misyon bildirelerinde “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” kategorisine ait alt kategori dağılımında en sık kullanılan, Anayasanın 130. Maddesinde belirtilen üniversitelerin çağdaş eğitim öğretim uygulamaları yürütme amaçları ile paralellik arz eden “Çağdaş ve evrensel değerlere uygun eğitim sunmak” (f=41), “Bilim dünyasına katkıda bulunmak” (f=26) ifadeleridir. Devamında “Bilgi üreten olmak”(f=21), “Araştırmacı”(f=19), “Katılımcı, işbirlikçi, paylaşımcı” (f=17) ifadeleri bulunmaktadır. “Kaliteli eğitim sunmak” (f=14), “Yenilikçi olmak” (f=11), “Proje temelli eğitim modeli oluşturmak” (f=11) ifadeleri misyon bildireleri oluşturmada geride kaldığı görülmektedir. “Ülke ve dünya standartlarına ve stratejik planlara uygun olmak” (f=8) ifadesi “Çağdaş ve evrensel değerlere uygun eğitim sunmak” ifadesi ile frekans yönünden ciddi fark göstermektedir. “Özgün ve estetik değerlere sahip” (f=7) ve “Öğrenci merkezli” (f=7) ifadeler aynı sıklıkta yer almaktadır. “Öncü lider” (f=5), “Türkiye Cumhuriyeti temel değerlerine ve Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı” (f=5) ifadeleri misyon bildirelerinde çok yukarlarda olması gerektiği düşünülse de düşük frekanslarla gerilerde kalmakta olup son üçte “Bilim ve teknolojiye dayalı eğitim” (f=5), “Yaşam boyu öğrenme felsefesi” (f=4) ve “Ulusal ve uluslararası saygın kurumlar arasında yer almak” (f=3) ifadeleri bulunmaktadır.

Misyon bildirelerinde kullanılan ifadelerde en son sırada kullanılan frekans “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” ana kategorisinde olup alt kategoriler ve frekans değerleri tablo 5’teki gibidir.

Tablo 5. Toplumsal Hizmet Fonksiyonu Alt Kategori ve Frekans Değerleri

Toplumsal Hizmet Fonksiyonu	FREKANS
Topluma hizmet etmek, toplumsal gelişime katkı sağlamak	44
Bölge ve ülkenin kalkınmasına katkı sağlamak	20
Sağlıklı ve kaliteli yaşam sağlama ve toplum yetiştirmek	18
Ulusal ve evrensel spor kültürünü ve bilincini geliştirmek	13
Elit sporcu yetiştirme, sporcu performansını arttırmak	8
Ülke sporunu geliştirmek	8
Spor alanında farkındalığı arttırma, istihdam yaratma	7
Ulusal değerleri tanımak ve tanıtmak	6
Sporu yaşam biçimi haline getirmek	4
Toplam	128

Misyon bildirelerinde “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” kategorisine ait alt kategori dağılımında en sık kullanılan “Topluma hizmet etmek, toplumsal gelişime katkı sağlamak” ifadesi (f=44) 2547 Yükseköğretim Kanunu 3. maddesinde değinilen kişisel çıkarların üzerinde

toplum yararları bulunması ifadesi ile uyum göstermektedir. İkinci sıra “Bölge ve ülkenin kalkınmasına katkı sağlamak” (f=20) ifadesi ile devam ederken üçüncü sırada “Sağlıklı ve kaliteli yaşam sağlama ve toplum yetiştirmek” (f=18) ifadeleri yer almaktadır. Devamında “Ulusal ve evrensel spor kültürünü ve bilincini geliştirmek” (f=13), “Elit sporcu yetiştirme, sporcu performansını arttırmak” (f=8), “Ülke sporunu geliştirmek” (f=8), “Spor alanında farkındalığı arttırma, istihdam yaratma” (f=7) ifadeleri ile ülkede spor alanında gelişimi sağlama yönünde yapılması gereken faaliyetleri temsil eden ifadeler yer almaktadır. Son ikide “Ulusal değerleri tanımak ve tanıtmak” (f=6) ve “Sporu yaşam biçimi haline getirmek” (f=4) ifadeleri bulunmaktadır.

Birimlerin misyon bildirelerine uygulanan içerik analizi sonucunda oluşturulan “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” ana kategorisini temsil eden örnek misyon bildireleri aşağıda belirtilmiştir.

“Fakültemiz; bilimsel ve sosyal alanlarda donanımlı ve bu bilgileri aktarma yeteneğine sahip, evrensel değerlere saygılı, araştırmacı, sorgulayıcı ve çözümleyici, ahlaki değerleri yüksek, yenilikçi, paylaşımcı, katılımcı ve insan haklarına saygılı bireyler yetiştirmeyi hedef edinmiştir.”

“Spor Bilimleri alanında; bilgi üreten ve bu bilgiyi yaşamında kullanabilen, girişimci, problem çözen, eleştirel ve yaratıcı düşünen, topluma hizmet üreten ve ülke sporunun gelişmesine katkıda bulunan beden eğitimi ve spor öğretmeni, antrenör ve spor yöneticisi yetiştirmektedir.”

“Eğitim Öğretim Fonksiyonu” ana kategorisini temsil eden örnek misyon bildireleri aşağıda belirtilmiştir.

“Fakültemiz; Atatürk ilkeleri çerçevesinde, aklın ve bilimin üstünlüğü doğrultusunda teknolojik atılımları yakından takip ederek sürekli gelişimi benimsemiş olup; spor bilimleri ve teknolojisi alanında diğer üniversiteler ile işbirliği ve bilgi alışverişi çerçevesinde, bilimsel yollarla elde ettiği bilgi ve becerileri uygulamaya yansıtabilen çağdaş ve dinamik eğitim kadrosuyla beden eğitimi ve spor öğretmeni, antrenör yetiştirmeyi hedeflemektedir.”

“Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu olarak misyonumuz; eğitim ve öğretimde kaliteli eğitim vermek, araştırma ve projelerde çağın gereksinimlerine uygun bilgi üretmek, çağdaş bilgilerle donatılmış, araştırmacı, sorgulayıcı, topluma ve toplumsal sorunlara karşı sorumlu, insan haklarına saygılı, dinamik ve profesyonel kalifiye öğretmen, antrenör ve yönetici olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir.”

“Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” ana kategorisini temsil eden örnek misyon bildireleri aşağıda belirtilmiştir.

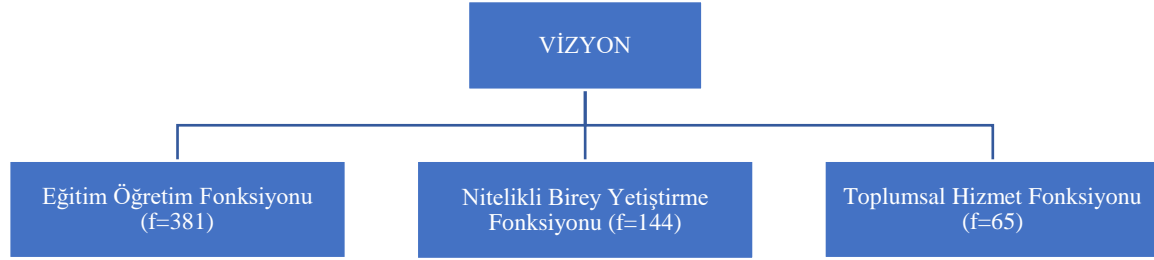
“Fakültemizin misyonu; toplumun yaşam boyu fiziksel ve sportif etkinliklere yaygın katılımını, uluslararası sportif yarışma ve müsabakalarda ülkemizin başarısını artıracak, araştırma, eğitim ve hizmet alanlarında oluşturduğu uygulama modelleri ile bireyin ve toplumun yaşam kalitesini yükseltmektedir.”

“Eğitim, araştırma ve hizmet alanlarında model olarak bireyin, toplumun ve insanlığın yaşam kalitesinin yükseltilmesidir.”

Vizyon Bildirgelerinde Ana Kategori ve Alt Kategorilere Yönelik Bulgular

Yükseköğretim kurumu bünyesinde bulunan beden eğitimi ve spor alanında eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin vizyon bildirgeleri genel olarak incelendiğinde birimler arasında farklılıklar gösterdiği gibi aynı cümleler kullanılarak benzerliklerde gösterdiği görülmüştür. Birimler vizyon bildirgelerini oluşturmada aynı misyon bildirgelerinde karşılaşıldığı gibi bir bölümü uzun paragraflar kullanmış olup, bir bölümü de kısa, net cümleler kullanmıştır. Bazı bildirgelerde maddeler halinde sunulmuştur. Misyon ve vizyon bildirgelerin oluşturulmalarında şekil olarak benzerliklerin olduğu görülmüştür, Yapılan çalışmada evreni oluşturan birimlerin internet sayfalarında bildirilen vizyon bildirgelerine ilişkin oluşturulan ana kategoriler ve alt kategoriler Şekil 2 de belirtilmiştir.

Şekil 2. Vizyon Bildirgelerinde Ana Kategori, Alt Kategorilere ve Frekans Değerleri

Yükseköğretim Kurumu bünyesinde bulunan beden eğitimi ve spor alanında eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin vizyon bildirgelerine içerik analizi uygulanmış olup 3 ana kategori oluşturulmuştur. Yapılan analiz sonucunda birimlerin vizyon bildirgelerinde en yüksek frekans ile ana kategori (f=381) “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” olduğu, bu ana kategoriyi “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” (f=144) ve “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” (f=65) kategorileri takip etmiştir. Vizyon bildirgelerinde ana kategorilerin başlık oluşumu misyon bildirgeleri ana kategorileri ile benzerlik gösterse de frekans değerlerine göre sıralamada değişiklik olduğu tespit edilmiştir.

Vizyon bildirgelerinde en sık kullanılan ana kategori “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” olduğu görülmekte olup alt kategoriler ve frekans değerleri tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6. Eğitim Öğretim Fonksiyonu Alt Kategori ve Frekans Değerleri

Eğitim Öğretim Fonksiyonu	Frekans
Öncü, önder lider, model ve yol gösterici kurum olmak	53
Çağdaş ve kaliteli öğretim, eğitim vermek	43
Yenilikçi ve gelişime açık kurum olmak	40
Paydaşlarca tercih edilen olmak	29
Ulusal ve uluslararası düzeyde tanınan ve rekabet edebilen olmak	28
Bilimsel çalışmalar yapan ve bu özelliği ile tanınan	24
Araştırmacı	22
Takım çalışması yürüten, katılımcı ve işbirlikçi eğitim uygulayan	21
Ulusal ve evrensel örgütsel bağları gelişmiş	16
Atatürk ilkeleri, İnkılapları ve Cumhuriyet değerlerine bağlı	16
Bilim ve teknolojiyi takip eden	15
Spor bilimleri alanına hizmet eden	14
Paylaşımçı	13
Aklın ve bilimin rehberliğine dayanan	12
Etik değerlere sahip	12
Üretken, bilgi üreten	8
Çözümleyici, çözüm odaklı	9
Fiziki imkan, altyapı ve spor tesislerine sahip	6
Toplam	381

“Eğitim Öğretim Fonksiyonu” ana kategoride vurgulanan vizyon bildireleri dağılımında sıralama “Öncü, önder lider, model ve yol gösterici kurum olmak” (f=53), “Çağdaş ve kaliteli öğretim, eğitim vermek” (f=43), “Yenilikçi ve gelişime açık kurum olmak” (f=40) ifadeleri ilk üç sırada yer almaktadır. Bu ifadeler Anayasanın 42. maddesi ve 2547 Yükseköğretim Kanununda belirtilen amaçlar ile uyum göstermektedir. “Paydaşlarca tercih edilen olmak” (f=29), “Ulusal ve uluslararası düzeyde tanınan ve rekabet edebilen olmak” (f=28), “Bilimsel çalışmalar yapan ve bu özelliği ile tanınan” (f=24), “Araştırmacı” (f=22) ifadeleri birimlerin neden tercih edildiğinin göstergesi olarak düşünülmektedir. Devamında “Takım çalışması yürüten, katılımcı ve işbirlikçi eğitim uygulayan” (f=21), “Ulusal ve evrensel örgütsel bağları gelişmiş” (f=16) ifadeleri ile paydaşlarla olan bağları yönünde bilgi sunmaktadır. “Atatürk ilkeleri, İnkıpları ve Cumhuriyet değerlerine bağlı olmak” (f=16) ifadesi üst sıralarda olması beklenirken ortalarında kalarak misyon bildireleri ile tutarlılık göstermektedir. “Bilim ve teknolojiyi takip eden” (f=15), “Spor bilimleri alanına hizmet eden” (f=14), “Paylaşımçı (f=13)” ifadeler bilimin gelişmesinde önemli yere sahip olma yönünde son sıralarda bulunması dikkat çekmektedir. Aynı frekans sayıları ile “Aklın ve bilimin rehberliğine dayanan” (f=12), “Etik değerlere sahip” (f=12) ifadeleri eğitim öğretimde faaliyetlerini yürütürken ahlaki değerlere önem verildiğini göstermektedir. Sıralama “Üretken, bilgi üreten” (f=8), “Çözümleyici, çözüm odaklı” (f=9) ifadeler ile devam etmektedir. Son olarak “Fiziki imkan, altyapı ve spor tesislerine sahip” (f=6) ifadelerindeki frekans sayısındaki düşüklük ülkemizde üniversitelerin tesisler yönünden eksik olduğunu düşündürdüğü yönünde ifadelerdir.

Vizyon bildirelerinde ikinci sırada yer alan ana kategori “*Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu*” olduğu görülmekte olup alt kategoriler ve frekans değerleri tablo 7’deki gibidir.

Tablo 7. Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu Alt Kategorisi ve Frekans Değerleri

Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu	Frekans
Mesleki yeterliliğe sahip, nitelikli bireyler	20
Çağdaş bilgi ve beceriye sahip	20
Çağdaş global insan	18
Bilgi ve birikimi aktarma yeteneğine sahip	15
Evrensel değerlere sahip	12
Yaratıcı ve çözüm üretebilen	11
Takım ekip çalışması yapabilen	9
Topluma hizmet eden ve toplumsal bilinç sahibi	7
Lider	7
Araştırmacı	6
İnsan haklarına saygılı	4
Atatürk ilkeleri, İnkıpları ve Cumhuriyet değerlerine bağlı	4
Paylaşımçı	4
Yenilikçi	4
Dinamik, profesyonel	3
Toplam	144

Vizyon bildirelerinde “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” ana kategorinin alt kategorilerinde dağılımında ilk sıralarda “Mesleki yeterliliğe sahip, nitelikli bireyler” (f=20), “Çağdaş bilgi ve beceriye sahip” (f=20), “Çağdaş global insan (f=18) ifadeleri yer almaktadır. Sıralamayı “Bilgi ve birikimi aktarma yeteneğine sahip” (f=15), “Evrensel değerlere sahip” (f=12), “Yaratıcı ve çözüm üretebilen (f=11)” ve “Takım ekip çalışması yapabilen” (f=9) ifadeleri takip etmektedir. Aynı frekans sayıları ile sekizinci ve dokuzuncu sırada “Topluma hizmet eden ve toplumsal bilinç sahibi” (f=7) ifadesi ile “Lider” (f=7) ifadesi bulunmaktadır. Son sıralarda “Araştırmacı” (f=6), “İnsan haklarına saygılı” (f=4), “Atatürk ilkeleri, İnkıpları ve Cumhuriyet değerlerine bağlı” (f=4), “Paylaşımçı” (f=4), “Yenilikçi” (f=4) ve “Dinamik, profesyonel” (f=4) ifadelerindeki frekans düşüklüğü dikkat çekmektedir.

Vizyon bildirelerinde ana kategoride en düşük frekans değerleri ile en son sıradaki ana kategori ‐Toplumsal Hizmet Fonksiyonu‐ olduğu görülmekte olup alt kategoriler ve frekans değerleri tablo 8’deki gibidir.

Tablo 8. Toplumsal Hizmet Fonksiyonu Alt Kategori ve Frekans Değerleri

Toplumsal Hizmet Fonksiyonu	FREKANS
Topluma hizmet etmek, toplumsal gelişime katkı sağlamak	22
Sağlıklı ve kaliteli yaşam sağlama ve sağlıklı toplum yetiştirmek	18
Ulusal ve uluslararası düzeyde saygınlığı olan	8
Bölge ve ülkenin kalkınmasına katkı sağlamak	8
lke sporunu geliştirmek	5
Sporcu performansı arttırma ve elit sporcu yetiştirme	4
Toplam	65

Vizyon bildirelerinde ‐Toplumsal Hizmet Fonksiyonu‐ ana kategorinin alt kategori dağılımında yer alan ifade azlığı dikkat çekmekte olup vizyon bildirelerinde cümlelerin oluşumunda toplumsal fayda ve çıktıların düşük oranda ifade edildiğini göstermektedir. İlk sıralarda ‐Topluma hizmet etmek, toplumsal gelişime katkı sağlamak‐ (f=22), ‐Sağlıklı ve kaliteli yaşam sağlama ve sağlıklı toplum yetiştirmek (f=18)‐ ifadeleri ile birimlerin topluma hizmet yn yansıtılmıştır. Devamında ‐Ulusal ve uluslararası düzeyde saygınlığı olan‐ (f=8), ‐Bölge ve ülkenin kalkınmasına katkı sağlamak‐ (f=8) ifadeleri bulunmaktadır. ‐ülke sporunu geliştirmek‐ (f=5), ‐Sporcu performansı arttırma ve elit sporcu yetiştirme (f=4)‐ ifadeleri beden eğitimi ve spor alanında eğitim ğretim programlarını yürüten birimlerin ana görevleri arasında olduğu bilinirken ileride ulaşmak istedikleri hedefler yönünde en son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir.

Birimlerin vizyon bildirelerine uygulanan içerik analizi sonucunda oluşturulan ‐Eğitim ğretim Fonksiyonu‐ ana kategorisini temsil eden örnek vizyon bildireleri aşağıda belirtilmiştir.

‐Spor eğitim ve ğretimi, araştırma kalitesi yüksek, ekip ruhu içinde gelişmiş, paylaşımcı, katılımcı yaklaşımı ile spor bilimleri alanına hizmet eden, dolayısıyla sağlıklı, yaşam kalitesi yüksek bireyler ve toplum elde edilmesinde ve performans sporunun gelişmesinde öncülük eden bir kurum olmaktadır.‐

‐Fakltemizi, eğitim-ğretim, araştırma ve geliştirme açısından ulusal ve uluslararası anlamda saygın, alanda tercih edilen ve önde gelen bir kurum haline getirmektedir.‐

‐Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu‐ vizyon bildirelerine ilişkin alt kategoride yer alan kelimeler vizyon bildireleri içerisinde tespit edilmiş olup aşağıda belirtilmiştir.

‐Spor Bilimleri Fakültesi; Atatürk ilkeleri doğrultusunda, bilgi ve teknoloji alanlarında meydana gelen yenilikleri takip ederek çağdaş ve bilimsel bakış açısı ile yorumlayan, yaratıcı, üretken ve zgr düşünce sistemini hedefleyen bir vizyonu benimsemektedir. Aynı alanda hizmet veren, dünyadaki diğer üniversitelerle yarışabilecek güçlü bir eğitim altyapısına sahip bir kurum olmayı hedeflemekte, bu doğrultuda eğitim ğretim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Fakültemiz; alanında yetkin, analitik düşünceye sahip, evrensel değerleri esas alan, nitelikli beden eğitimi ve spor öğretmenleri, antrenörler, spor yöneticileri ve rekreasyon uzmanları yetiştirmeyi ilke edinmiştir.‐

“Fakültemiz; Atatürk devrim ve ilkeleri doğrultusunda, aklın ve bilimin rehberliğine dayanarak, yenilikçi, gelişmelere açık olarak teknolojik atılımları yakından takip eden bir vizyonu benimsemektedir. Spor bilimleri ve teknolojileri alanında dünya üniversiteleri ile rekabet eden öncü ve lider bir kurum olmayı hedefleyerek çağdaş spor eğitimi ve öğretimi programlarını yürütmektedir. Fakültemiz; sağlıklı ve yaşam kalitesi yüksek bireylerden oluşturulmuş bir ülke vizyonunu temel alarak çağdaş, evrensel değerlere sahip, kazandığı bilgi ve becerileri uygulamaya yansıtabilen üstün nitelikli beden eğitimi ve spor öğretmeni, antrenör ve spor yöneticisi yetiştirmeyi amaç edinmiştir.”

“Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” ana kategorisini temsil eden örnek vizyon bildireleri aşağıda belirtilmiştir.

“Yüksekokulumuz, eğitim, öğretim ve araştırma kalitesi ile tercih edilen, takım çalışmasına teşvik eden, katılımcı ve paylaşımcı bir yönetime sahip, ilimiz ve bölgemiz başta olmak üzere ülkemizin sorunlarını çözmeye yönelik çalışmalar yapan, üniversite / sanayi/ toplum işbirliğini sağlamada öncü, evrensel değerlere saygılı, kendini sürekli geliştiren, Atatürk ilkelerine bağlı, kanun ve yönetmeliklere uyan, bilimin evrenselliğine inanan, yenilikçi bir okul olmaktadır.

“Spor bilimleri alanında yetiştirdiği öğrenciler ve yaptığı ulusal ve uluslararası bilimsel çalışmalarla, spor bilimine katkı sağlamak, fiziksel yönden aktif ve sağlıklı bir toplum yaratmaya öncülük eden bir fakülte olmaktadır.”

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmada Yükseköğretim Kurumu bünyesinde bulunan beden eğitimi ve spor alanında eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin hizmet fonksiyonlarının internet sayfalarındaki misyon ve vizyon bildirelerine hangi ifadeler ile yansıdığına analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda misyon ve vizyon bildireleri “Nitelikli Birey Yetiştirme”, “Eğitim Öğretim” ve “Toplumsal Hizmet” fonksiyonları yönünde değerlendirilmiştir. Ayrıca Anayasanın 42, 59, 130, 131. maddeleri, 2547 Yükseköğretim Kanununun 4. maddesi ve Türkiye Cumhuriyet Strateji ve Bütçe Başkanlığı kalkınma planlarında bildirilen açıklama ve politikaların çalışmada oluşturulan kategoriler ile uyumuna bakılmıştır. En son olarak da misyon ve vizyon oluşturmada dikkat edilmesi gereken hususlar yönünden değerlendirme yapılmıştır.

Misyon bildirelerinde ana kategoride ilk sırada “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” olup 15 farklı alt kategoriden oluşmuştur. Alt kategorilerin toplam frekansı 381 olarak tespit edilmiştir. İkinci ana kategori “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” olup 16 alt kategoriden oluşmuştur. Alt kategorilerin toplam tekrar frekansı 202 olarak tespit edilmiştir. Üçüncü ana kategori “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” olup 9 farklı alt kategoriden oluşmuştur. Alt kategori toplam frekansı 128 olarak tespit edilmiştir. Bu ana kategorilerin alt kategorilerinde geçen ifadeler incelendiğinde “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” ana kategorisine ait alt kategori ifadesinde ilk sırada “Mesleki yeterliliğe sahip, nitelikli bireyler yetiştirme” ifadesi yer almaktadır. İkinci sırada “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” ana kategorisine ait alt kategori ifadesi “Çağdaş ve evrensel değerlere uygun eğitim sunmak” olup en son ana kategori olan “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” na ait alt kategori ifadesi “Topluma hizmet etmek, toplumsal gelişime katkı sağlamak” olarak tespit edilmiştir.

Vizyon bildirelerinde ana kategori ilk sırada “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” olup 18 farklı alt kategoriden oluşmuştur. Alt kategorilerin toplam frekansı 381 olarak tespit edilmiştir. İkinci

ana kategori “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” olup 15 alt kategoriden oluşmuştur. Alt kategorilerin toplam tekrar frekansı 144 olarak tespit edilmiştir. Üçüncü ana kategori “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” olup 6 farklı alt kategoriden oluşmuştur. Alt kategori toplam frekansı 65 olarak tespit edilmiştir. Bu ana kategorilerin alt kategorilerinde geçen ifadeler incelendiğinde “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” ana kategorisine ait alt kategori ifadesinde ilk sırada “Öncü, önder lider, model ve yol gösterici kurum olmak” ifadesi bulunmaktadır. İkinci sırada “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” ana kategorisine ait alt kategori ifadesi “Mesleki yeterliliğe sahip, nitelikli bireyler yetiştirme” olup en son ana kategori olan “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” na ait alt kategori ifadesi “Topluma hizmet etmek, toplumsal gelişime katkı sağlamak” ifadeleri olarak tespit edilmiştir. Misyon ve vizyon bildirgelerinde ana kategori “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” son sırada yer alması çalışma kapsamında incelenen birimlerin toplum ile ortak hizmet üretme ve işbirliği süreçlerinin az olduğu yada misyon ve vizyon bildirgelerini oluştururken bu alanda oluşturulan içeriklerde ifade eksikliğinin olduğunu düşündürmektedir. Bu görüşe paralel olarak Emekçi ve Doğan (2020) çalışmasında üniversitelerin toplumsal yönde işlevlerini ifade eden temanın en son sırada yer aldığını, bu duruma sebep olarak da üniversitelerin toplum ile arasındaki bağlarını yeterince güçlü kuramadığını ileri sürmüştür.

Anayasanın eğitim öğretim konulu 42. maddesinde çağdaş eğitim öğretim esaslarına uygun ifadesi “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” kategorisinin altında bulunan “Çağdaş ve evrensel değerlere uygun eğitim sunmak” ifadesi ile eşleşmektedir. Aynı maddede Atatürk İlke ve İnkılapları doğrultusunda eğitim öğretim faaliyeti yürütme açıklamaları “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” ve “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” kategorilerinde yer alan “Türkiye Cumhuriyeti temel değerlerine Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı” ifadesi ile uyumludur. Anayasanın 59. maddesinde devletin tüm vatandaşlarını beden ve ruh sağlığını koruma ve geliştirme yönünde çalışmalar yapması ve sporun toplum temelli olması yönünde ifadeler bulunmaktadır. Bu ifadeler “Topluma Hizmet Fonksiyonu” kategorisi altındaki “Topluma hizmet etmek, toplumsal gelişime katkı sağlamak”, “Sağlıklı, kaliteli yaşam sağlama ve toplum yetiştirme” ve “Sporu yaşam biçimi haline getirme” ifadeleri ile ilişkilendirilebilir. Maddenin devamında başarılı sporcuların desteklenmesi ifadesi “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” ana kategorisine ait “Ülke sporunu geliştirmek” ve “Elit sporcu yetiştirme, sporcu performansını arttırma” alt kategorileri ile uyum sağlamaktadır. Anayasanın 130 ve 131. Maddelerinde eğitim öğretimde çağdaşlık, nitelikli insan gücü yetiştirme, bilimsel araştırmalar yapma ve ülkeye ve insanlığa hizmet ifadeleri nitelikli birey yetiştirme, eğitim öğretim ve toplumsal hizmet fonksiyonları ana kategorilerinin alt kategorilerinde geçen ifadeler ile uyumlu olduğu gözlemlenmektedir.

2547 nolu Yüksek Öğretim Kanunu madde 4a-7 “*İlgi ve yetenekleri yönünde yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek, aynı zamanda kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi, beceri, davranış ve genel kültürüne sahip, vatandaşlar olarak yetiştirmek*” ifadesi; misyon ve vizyon bildirgelerinde bulunan “Nitelikli Birey Yetiştirme Fonksiyonu” ana kategorisine ait alt kategorilerde bulunan ifadeler ile tutarlılık göstermektedir. 2547 nolu Yüksek Öğretim Kanunu madde 4c de “*Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapmak suretiyle bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmaktadır.*” ifadesi misyon ve vizyon bildirgesinde bulunan diğer ana kategori olan “Eğitim Öğretim Fonksiyonu” alt kategorileri ile uyumluluk gözlenmektedir. 2547 nolu Yüksek Öğretim Kanunu madde 4a-3 Yükseköğretimin amacı “*Toplum yararını kişisel çıkarının üstünde tutan, aile, ülke ve millet sevgisi ile dolu*” ifadesi misyon ve vizyon

bildirgelerinde en düşük frekansta bulunan “Toplumsal Hizmet Fonksiyonu” ana kategorisine ait alt kategorilerinde bulunan ifadeler ile ilişkilendirilmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Strateji ve Bütçe Başkanlığı Kalkınma Planlarında eğitim-öğretim programlarının uygulanması yönünde raporlarda bulunan öneriler çalışmada incelenen misyon ve vizyon bildirilerinde bulunan ifadeleri desteklemektedir. 5. Kalkınma Planında üniversitelerin bilimsel araştırma yapma ve paydaşları ile yakın ilişkiler kurmaları yönünde önerileri mevcuttur. Planda üniversitelerin bilimsel çalışmalar yaparak elde ettikleri bilgi ve teknolojiyi topluma hizmet yönünde değerlendirmelerinin gerekliliği görev olarak belirtilmiştir. 9. Kalkınma Planında da yapılan çalışmaların artırılması yönünde ek bilgi sunulmuştur. 10. Kalkınma Planında ilave olarak nitelikli bireyler ile güçlü toplum oluşturulacağı ve bu gençler ile yeni reformların yapılabileceği fikri savunulmuştur (Kalkınma-planları,2022). Sonuç olarak hazırlanan planlarda yükseköğretim kurumlarının dünya genelinde bilgi ve araştırma çalışmaları yönünde rekabet etmelerinin önemi her dönem belirtilmiş olup proje ve çalışmaların artırılmasının gerekliliği üzerinde fikir birliğinin sağlandığı tespit edilmiştir. Bu paralellikte Kalkınma Planlarında açıkça ve önemle belirtilen algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, üretken, yenilikçi, Atatürk İlke ve İnkılapları doğrultusunda milli kültür ve değerlerine bağlı ve topluma liderlik edecek bireylerin yetiştirilmesi ifadeleri ile çalışmada oluşturulan ana kategorilere ait alt kategori ifadeleri uyumlu olduğu görülmektedir. Bu çıkarım sonucunda birimler Anayasanın 41, 59, 130, 131. maddeleri, 2547 Yükseköğretim Kanununun 4. maddesi ile Türkiye Cumhuriyet Strateji ve Bütçe Başkanlığı kalkınma planlarındaki önerileri ve görevleri benimseyerek gelecek için var olma sebeplerini ve hedeflerini açıkça belirtmişlerdir.

Çalışmamızdaki bulgulardan yola çıkarak misyon ve vizyon oluşturmada dikkat edilecek hususlar yönünden değerlendirmede bildirgelerde alana özgü ifadelerde eksikliklerin olduğu ve bu ifadelerin frekans yönünden alt kategorilerde sonlarda kaldığı görülmüştür. Bu duruma örnek olarak misyon bildirgelerinde kullanılan ülke sporunu geliştirmek, spor alanında farkındalığı artırma, istihdam yaratma, sporu yaşam biçimi haline getirmek gibi ifadelerin son sıralarda yer alması gösterilebilir. Ayrıca vizyon bildirgelerinde spor bilimleri alanına hizmet eden, ülke sporunu geliştirmek, sporcu performansı artırma ve elit sporcu yetiştirme gibi ifadelerin en az sıklıkla son sıralarda yerini alması benzer duruma örnek olarak gösterilebilir. Diğer yönden elit sporcu yetiştirme, sporcu performansını arttırmak gibi ifadeler ise bu birimlerin misyon ve vizyon ifadeleri içerisinde bulunup bulunmaması tartışmasını ortaya koyabilir. Çalışmada pozitif yönde değerlendirdiğimiz bulgular arasında; oluşturduğumuz kategori ve ifadeler Emekçi ve Doğan (2020) ile Arabacı ve Şener'in (2013) yapmış oldukları çalışmalarda oluşturulan kategori ve ifadeler ile benzerlik göstermektedir. Bu durum beden eğitimi ve spor alanında eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin misyon ve vizyon oluşturmada genel olarak kendi üniversitelerinin misyon ve vizyon bildirgeleri ile paralellik göstererek örgütsel dikey ilişkinin benimsendiği görüşünü oluşturmaktadır.

Üniversitelerin ana misyon ve vizyon bildirgelerinde benzerlikler Kılıç (2010) ve Emni ve Ayaz (2020) çalışmalarında da ifade edilmiştir. Bu durumun ortadan kaldırılması için Yükseköğretim Kurumu üniversitelerin misyon oluşturmada farklılaşmayı ve rekabetçi yaklaşımı benimsemelerini teşvik ederek farklı değerler üretmelerini, “misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma” projeleri yönünde odaklanmalarını talep etmektedir (Emekçi ve Doğan, 2020). Diğer önemli noktalardan biri de misyon ve vizyon ifadelerinin oluşturulmasında katılımcı yaklaşımın sergilenmesidir. Arabacı ve Şener (2014) katılımcı yaklaşımın uygulanmadığı için misyon ve vizyon bildirgelerinin oluşturulmasında benzerliklerin görüldüğünü ve bu durumun diğer üniversitelerin web sayfalarından yararlandığı intibasının oluşturduğunu belirtmiştir.

Özdem (2011) misyon ve vizyon bildireleri oluşturma sürecinde çalışanlarla fikir birliğinin oluşturulması ile gelecekte karşılaşılacak olası sorunlarda yaratıcı çözüm bulmalarını sağlayarak çalışma verimliliğinin artacağını; aksi durumda örgütün amaçları ve değerleri sadece yöneticilerin zihninde kalarak alt pozisyonda çalışanlar tarafından uygulamaya aktarılamayacağı fikrinin oluştuğunu savunmuştur. Yürüttüğümüz çalışmada misyon ve vizyon bildirelerinin analizi sonucunda ulaşılan ifadelerdeki benzerlikler frekans değerleri ile karşımıza çıkmış olup üniversitelerde beden eğitimi ve spor alanında eğitim-ğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin birbirlerinin web sayfalarından etkilendikleri yönünde bizde de benzer intiba oluşturmuştur. Bu nedenle kurumların misyon ve vizyon bildirelerini oluşturma sürecinde çalışanları ile katılımcı çalışmanın yürütülmesinin önemli ve değerli olduğunu düşünmekteyiz. Ayrıca literatür taramasında ilk olarak; niversite alt birimleri olan fakülte, yüksekokul ve bölümlerin misyon ve vizyon bildirelerinin incelenmesi yönünde çalışmaların azlığı dikkat çekmiş olup bu yönde çalışmaların arttırılması gerektiğini düşünmekteyiz. Bu çıkarımla yürüttüğümüz çalışmada yükseköğretim kurumlarına bağlı beden eğitimi ve spor alanında eğitim-ğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin misyon ve vizyon bildirelerini inceleyerek literatüre katkı sağlanması amaçlarımız arasında olmuştur. İkinci olarak; literatür taramasında misyon ve vizyon bildirelerinin inovasyon ve etik değerler açısından da incelemelerin yapıldığı çalışmalar tespit edilmiştir. Bu durum üniversitelerin alt birimlerinde alana özgü spesifik konular açısından incelemeler yapılmasının gelecek çalışmalar için önemli bir veri kaynağı oluşturacağını düşündürmektedir.

Bu alışma ile elde edilen veriler değerlendirildiğinde birimlerin misyon ve vizyon bildirelerinde bazı eksik ve hatalı ynlerin olduğu tespit edilmiş olup daha doğru ve geçerli bildireler oluşturma yönünde öneriler sunulmuştur.

- Spor Bilimleri Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ile Beden Eğitimi ve Spor alanında eğitim-ğretim faaliyetlerini yürüten bölümlerin misyon ve vizyon bildireleri kurumun ana misyon ve vizyon bildireleri ile paralellik gösterirken alana özgü ifadelerin de arttırılması gerektiği;
- Misyon ve vizyon bildirelerinde birbirine benzer tekrarlı ifadeler yerine kurum farklılıklarını ne çıkaran özelliklere yer verilmesi;
- Türkçe dilbilgisi kurallarına uygun, net, anlaşılır ve açık cümlelerin kullanılması;
- Toplumsal İşleve yönelik ifadelerin arttırılması;
- Eğitimde fırsat eşitliği ilkesi sebebiyle engelli öğrencilerin eğitim şartları ve sunulan eğitim-ğretim özellikleri yönünde ifadelere yer verilmesi;
- Aidiyet duygusu sağlanabilmesi için çalışanlar ve öğrenim gören öğrenciler tarafından misyon ve vizyon bildirelerini oluşturma sürecinde katılımcı çalışmanın sağlanması;
- Oluşturulan misyon ve vizyon bildirelerinin niversite stratejik planları ile uyum göstermesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Arabacı, İ. B., & şener, G. (2014). Üniversitelerin misyon ifadelerinin tematik olarak incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 701-716.

Arabacı, İ. B., & Gündüzalp, S. (2014). Türkiye'deki üniversitelerin değerler algısı. *Turkish Journal of Educational Studies*, 1(3).

Arslan, M. M. (2009). Türk devlet üniversitelerinde değerlerin analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(3), 729-742.

Başpınar, N. . (2020). Vakıf niversitelerinin web sayfalarındaki misyon ve vizyon ifadelerinde etik vurgular üzerine bir araştırma. *İşletme araştırmaları dergisi*, 12(1), 469-488.

Çicek, V., & Töremen, F. (2013). Girişimci ve yenilikçi üniversite olmanın sırrı: üniversitelerin misyon, vizyon ve değerleri girişimcilik özelliklerini ne kadar tetiklemektedir? *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(9), 16-27.

Emekçi, M., & Doğan, S. (2020). Türkiye'deki üniversitelerinin misyon ve vizyon ifadelerinin tematik olarak incelenmesi. *Researcher*, 8(1), 161-203

Emini, F. T., & Ayaz, Ç. E. (2020). Marmara bölgesi üniversitelerinin inovasyon farkındalığı: misyon ve vizyon bildirimleri üzerine karşılaştırmalı bir analiz. *Journal of Life Economics*, 7(2), 229-238.

Engin, R. (2021). Türkiye'de devlet üniversitelerinin misyon, vizyon ve temel değerleri: stratejik planlar üzerinden bir araştırma. *Uluslararası Sosyal, Siyasal ve Mali Araştırmalar Dergisi (USSMAD)*, 1(1).1-28

Erdem, A. R. (2005). Üniversitenin var oluş nedeni (Üniversitenin Misyonu). *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(17), 75-86.

Erkan, V. (2007). *Kamu kuruluşlarında stratejik planlamanın başarısını etkileyen faktörler*. Yayımlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Kunt, Ş. (2012). *Türkiye'de üniversitelerin stratejik planlarındaki misyon, vizyon ve stratejik amaçların içerik analizi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.

Kuzu, Ö. H. (2020). Dünya çapında üniversiteler bağlamında misyon-vizyon üzerine karşılaştırmalı bir çalışma. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (1), 8-23.

Ocak, M., & Karabulut, B. (2017). Türkiye-İngiltere üniversitelerinin vizyon ve misyon ifadelerinin içerik analizi ile karşılaştırılması. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 18(2), 113-130.

Olçay, A., Çikmaz, E., Bulut, E., & Sürme, M. (2017). Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren kurumların misyon bildiregelerindeki ifadelerin analizi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 15(29), 225-241

Özdem, G. (2011). Yükseköğretim kurumlarının stratejik planlarında yer alan vizyon ve misyon ifadelerinin analizi. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 11(4), 1869-1894.

Özmen, H. İ., Özmen, F., & Sakarya, Ş. (2013). Beş yılda ne değişti?: Üniversitelerde stratejik planlama çalışmaları (misyon ve vizyon ekseninde karşılaştırmalı bir analiz). *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 8(2), 27-39.

Taş, M. A., Çiçek, H., Yastioğlu, S. (2019). Misyon, vizyon ve amaçlar bağlamında geleceğe bakış: mehmet akif ersoy üniversitesi stratejik plan çalışmaları örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 544-562.

Türk Dil Kurumu Sözlükleri,
<https://sozluk.gov.tr> (28 Mayıs 2022)

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Üniversiteler İçin Stratejik Planlama Rehberi,http://www.sp.gov.tr/upload/xSpKutuphane/files/jXL5k+Universiteler_Icin_Stratejik_Planlama_Rehberi_V1_1_.pdf (22 Mayıs 2022)

T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası,
<https://www.mevzuat.gov.tr/#anayasa> (22 Mayıs 2022)

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/> (22 Mayıs 2022)

Şinoroğlu, T. (2020). Türkiye'de beden eğitimi öğretmeni yetiştirme çabaları ve öncü kuruluşlar (1908-1930). *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(Spor Tarihi Özel Sayı), 73-105.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (8. Tıpkı Basım) *Ankara: Seçkin Yayın*

Yüksek Öğretim Kurumu 2547 Yükseköğretim Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2547.pdf> (22 Mayıs 2022)